

*Мр Милош Б. Галантић, начелник
Министарство финансија Републике Србије
Пореска управа
Регионално одељење Нови Сад
mgalantic@yahoo.com*

СПЕЦИФИЧНОСТИ СУДА ЗА АРБИТРАЖУ У СПОРТУ КАО МЕЂУНАРОДНОГ АРБИТРАЖНОГ ТЕЛА

Сажетак: Суд за арбитражу у спорту представља арбитражно тело чији је задатак решавање најважнијих спорова у међународној заједници, у оквиру аутономије спорта. Својим прилагођавањем савременом систему суверених држава, уз примену класичних принципа арбитраже, са извесним степеном корекције услед специфичности спорта као и применом одговарајућих норми међународног јавног права, постигнута је ситуација да су арбитражне одлуке Суда коначне и финалне. Упркос значају у међународној заједници, домаћа правна теорија не посвећује адекватну пажњу наведеном феномену. Задатак рада је скретање пажње широј домаћој правој популацији на постојање Суда за арбитражу у спорту, као и указивање на специфичности Суда за арбитражу у спорту познаваоцима класичних комерцијалних арбитража. Мања или већа одступања од класичних принципа комерцијалних арбитража условљена су специфичношћу друштвених односа у спорту. Тежиште анализе стављено је пре свега на питања фикције седишта арбитраже, обавезну клаузулу о прихватању надлежности, постојање затворених листа арбитра као и непостојање могућности избора арбитра у случају *Ad hoc* одељења, забрана обраћања редовним судовима за успостављање привремених мера и искључива надлежност Суда у да тој материји, објављивање арбитражних одлука, као и рок од 24 часа за примену прописане процедуре и доношење одлуке у случају *Ad hoc* одељења.

Кључне речи: Суд за арбитражу у спорту (CAS), алтернативно решавање спорова, арбитражно решавање спорова, спортско право

1. УВОД

Од настанка модерног спорта у другој половини XIX века, па све до друге половине XX века, строга аматерска основа спорта је регулисање друштвених односа у спорту чинила непривлачним за државу. Аутономија регулисања друштвених односа у спорту обухватала је, осим доношења правила понашања, и решавање спорова насталих услед њихове примене. Са наглом комерцијализацијом и професионализацијом спорта, спортски спорови добијају значајне материјалне импликације и њихови учесници настоје да остваре заштиту својих права и ван спортске заједнице, пре свега од стране националних судова. У таквом окружењу настала је потреба за моделом решавања спорова чија примена је требала да постигне два циља: први, да обезбедити што је могуће мањи утицај државних судова и други, да утицај, који се не може избећи, буде централизован и јединствен. Наизглед немогуће решење је ипак постојало и налазило се у алтернативном решавању спорова, тачније његовом најкомплекснијем делу – арбитражи, која је своје постојање доказала у области решавања комерцијалних спорова. Уз примену класичних принципа арбитраже, са извесним степеном корекције услед специфичности спорта (поготово за некомерцијалне аспекте), као и применом одговарајућих норми међународног права, добијен је прилично задовољавајући резултат. По угледу на класичне међународне привредне арбитраже основан је Суд за арбитражу у спорту (Court of Arbitration for Sport - CAS).¹

Основе система решавања спорова у спорту би биле следеће. За решавање најважнијих спорова у међународној спортској заједници оснива се посебна међународна организација која испуњава све услове класичне међународне арбитраже. Правни основ за арбитражно решавање спора је претходни обавезни арбитражни уговор између страна у спору којим су се стране обавезале на арбитражно решавање спора и на поштовање обавезне арбитражне одлуке. Арбитражни споразум је предуслов за чланство у непосредној вишој спортској организацији као и за учествовање на најзначај-

¹ CAS је основан 1984. године са циљем да постане „врховни суд у спорту“ по идеји тадашњег председника ИОС-а Хуана Самарана (Juan Samaranch). Све до реформе 1994. године ИОС задржава значајну улогу у раду CAS-а, као што су финансирање и значајна права Председника ИОС-а у избору арбитра, тако да се његова независност могла довести у питање, нарочито у погледу спорова где је ИОС једна од странка. Реформом из 1994. године основан је Међународни Савет за арбитражу у спорту (International Council of Arbitration for Sport - ICAS), који преузима дотадашњу улогу ИОС-а у финансијско административном организовању судске функције CAS-а. Реформа је довела и до структуралних промене самог CAS-а, јер се уводи подела на Редовно одељење и Жалбено одељење. Након спроведених реформи пресуде Врховног суда Швајцарске потврђују независност CAS-а чак и у случајевима где је ИОС странака у спору.

нијим такмичења. Спор, за који је донета арбитражна одлука има статус *res judicata* или пресуђене ствари и њено дејство се изједначава са дејством одлуке државног суда. Одлука CAS-а за државе представља међународну арбитражну одлуку и ингеренције државе се свде само на њено признање и извршење, односно одбијање признања и извршења, али у само у оквиру знатно рестриктивних услова у складу са широко прихваћеном Конвенцијом о признању и извршењу међународних арбитражних одлука из 1958. године.² Право на преиспитивање одлуке CAS-а има само држава његовог седишта. Седиште CAS-а је увек у Лозани у Швајцарској и њен правни систем, са епитетом „пријатељски настројен арбитражама“³, дозвољава преиспитивање одлуке CAS-а само под врло рестриктивним условима. Практична последица наведеног приступа је релативно мали број оспоравања одлука CAS-а⁴ испред Врховног суда у Швајцарској као и занемарљив број успешних оспоравања.⁵ На тај начин постигнут је циљ – скоро апсолутни број одлука CAS је коначан и финалан.⁶

CAS у међународној заједници има посебан значај као тело које аутономно и финално решава најважније спорове у спорту. Средства јавног информисања посвећују површну пажњу CAS-у само у време решавања значајних спорова у спорту. Шира правна популација углавном нема ни са знања о његовом постојању, што није ни изненађујуће, с обзиром на сличну судбину и спортског права, чији су битан део одлуке CAS-а. Са друге

² Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards, UN, 1958.; Закон о ратификацији Конвенције о признању и извршењу иностраних арбитражних одлука, (Сл. лист СФРЈ - Међународни уговори бр. 11/81), 1981. Конвенција је наишла на значајан пријем у међународној заједници и данас имамо 154 држава потписница, међу којима су све значајније државе. <https://treaties.un.org> 25.01.2015.

³ *The international comparative legal guide to: international arbitration*, Global Legal Group, London, 2009, 278; M. L. Moses, *The principles and practice of international commercial arbitration*, Cambridge University Press, Cambridge, 2008, 58.

⁴ CAS је у периоду од 1986-2013 године донео 2204 арбитражне одлуке. Statistic, Court of Arbitration for Sport - CAS, 2014.

⁵ Врховни суд Швајцарске је у периоду од 1989-2013. године донео 331 пресуду у меритуму поводом арбитражних одлука. Од тога су само 25 поништавајуће пресуде (делимичном или потпуно) или 7,55%. У погледу комерцијалних арбитража од укупно 230 пресуда, поништавајућих је било 17 или 6,88%. У погледу CAS арбитражних одлука од укупно 76 пресуда, поништавајућих је било 8 или 9,52%. Важно је напоменути да у периоду од 2009-2013 већину пресуда Суд је донео поводом CAS арбитражних одлука односно 79 од 157 пресуда или 50,3%. F. Dasser, D. Roth, "Challenges of Swiss Arbitral Awards – Selected Statistical Data as of 2013", *ASA Bulletin*, 32/3, 2014.

⁶ На основу изнетих статистичких података можемо закључити да су шансе за поништења одлуке CAS-а испред Врховног суда Швајцарске у границама од 10%, а вероватноћа да ће будућа одлука CAS-а бити поништена од стране Врховног суда Швајцарске износи само 0.36%.

стране, међу познаваоцима арбитражног права такође постоји непознавање арбитражног решавања спорова у спорту. Основни разлог је њихово бањене традиционалном комерцијалном арбитражом, у односу на коју спортска арбитража има низ значајних специфичности.

Представљени рад има два основна циља. Први, је скретање пажње на Суд за спортску арбитражу, међународно арбитражно тело, коме је поверено финално решавање спорова у оквирима аутономије спорта, као и на битан сегмент спортског права - арбитражне одлуке које доноси наведено тело. Циљ је више теоријске природе, са намером да подстакне његово проучавање у домаћој правној литератури, сразмерно значају који има у међународној заједници. Жеља аутора је да путем скретање пажње на најочљивије елементе спортског права подстакне проучавање спортског права уопште, у свим својим сегментима. Други циљ је више практичног значаја и намењен је познаваоцима класичног арбитражног поступка комерцијалних арбитражних тела. CAS, као и спортско право уопште, има низ специфичности чије је познавање неопходно за стране у спору као и за њихове правне заступнике. Досадашње искуство је показало да је најбоља едукативна комбинација заступника интереса спорта у арбитражним процесима – комбинација познавања традиционалног комерцијалног арбитражног поступка и спортског права.

Задатак рада је да укаже на битне елементе појединих специфичности поступка испред CAS-а, чије је правилно разумевање неопходно ради повлачења разлике у односу на класични комерцијални арбитражни поступак. У питању су правна фикција седишта арбитраже, обавезна клаузула о прихватању надлежности, постојање затворених листа арбитрара као и непостојање могућности избора арбитрара у случају Ad hoc одељења, забрана обраћања редовним судовима за успостављање привремених мера и искључива надлежност CAS-а у датој материји, објављивање арбитражне одлука, као и рок од 24 часа за примену прописане процедуре и доношење одлуке у случају Ad hoc одељења.

2. СЕДИШТЕ

Седиште CAS-а је у Швајцарској у Лозани. У Лозани се налазе просторије суда, Секретаријат, административна и финансијска тела. С обзиром на територијалну универзалност спорта као друштвене активности, активности CAS-а се не одвијају само у месту формалног седишта. Основни изузеци у децентрализоване канцеларије и Ad hoc одељења.

CAS има две сталне испоставе – децентрализоване канцеларије, од којих је једна у Аустралији, Сиднеју, а друга у САД, Њујорку. Формални

разлог оснивања наведених испостава је лакши приступ странкама из Океаније и Северне Америке. Суштински разлог оснивања, нарочито у случају Северно америчке канцеларије, је прихватање постојећег стања у коме постојећа национална арбитражна тела имају значајну традицију у решавању спорова у спорту.⁷ Почев од Олимпијских игара у Атланти 1996. године, CAS организује и Ad hoc Одељења при значајним спортских догађајима.⁸ Ad hoc одељења можемо описати као мобилне правне јединице CAS-а које су физички непрекидно доступне за време трајања спортског догађаја. Последица такве организационе шеме је да активности арбитражног панела као што су пријем поднесака, именовање панела, одржавање рочишта па и доношење одлуке, могу бити предузете на географским локацијама различитим од Лозане и под правним суверенитетом више држава.

Разликовање правног седишта или места арбитраже и места одржавања рочишта није непознато у прописима и пракси међународних арбитража. Тако на пример чланом 18. Арбитражних правила⁹ Међународне трговачке коморе (International Chamber of Commerce - ICC) прописано је да место арбитраже одређује Међународни арбитражни суд уколико не постоји другачија сагласност страна у спору. Арбитражни трибунал може, после консултација са странкама, обавити рочишта и састанке на било којој другој локацији, односно арбитражни трибунал може расправљати на било којој локацији коју сматра прикладном. У члану 31. ставу 3. изричито

⁷ Тако на пример у САД Олимпијски и аматерски спортски Закон измешта надлежност решавања појединих врста спорова ван спортских организација и додељује је Америчкој арбитражној асоцијацији (American Arbitration Association - AAA). Olympic and Amateur Sports Act, (36 USC §§ 220501-220529), 1998. чл. 220522, 220529. AAA остварује висок степен сарадње са CAS-ом, тачније његовом Северно-америчким канцеларијом. Тако на пример, у случају решавања допинг спорова, администраирање спора врши Потпредседник AAA који представља Секретара Северно-америчког децентрализоване канцеларије. Именик арбитра ААА чине арбитра CAS-а који су држављани САД и који морају проћи обуку коју предвиђа ААА. Supplementary Procedures for the Arbitration of Olympic Sport Doping Disputes, American Arbitration Association, 2009. чл. P-2, P-3.

⁸ У питању су најпознатији светски спортски догађаји као што су летње и зимске Олимпијске игре, Игре Комонвелта од 1998. године, UEFA Шампионат Европе од 2000. године, и FIFA Светски куп од 2006. године. <http://www.tas-cas.org> 16.10.2014. Најновији спортски догађај на коме је организовано Ad hoc одељење су Азијске Олимпијске игре у 2014. години, а на основу Уговора из 2010. године између Олимпијског Савета Азије (Olympic Council of Asia - OCA) и Међународног Савета за арбитражу у спорту (International Council of Arbitration for Sport - ICAS). Media release - first Ad hoc division of the Court of arbitration for sport at the Asian Games, <http://www.tas-cas.org/d2wfiles/document/7746/5048/0/cas20Ad20hoc20Division20Media20Release20-20General20-20201420%28English%29.pdf>. 16.10.2014

⁹ Arbitration Rules, International Chamber of Commerce (ICC), 2012.

се наводи да се под местом доношења одлуке сматра место арбитраже. Као пример још детаљнијих правила око места седишта арбитраже и последица таквог избора представљају Арбитражна правила¹⁰ Лондонског Суда за међународну арбитражу (London Court of International Arbitration - LCIA). Наведена Правила изричито наводе разликовање места седишта арбитраже или правног места и места одржавања рочишта које може бити одржано на било којој погодној географској локацији. Седиште арбитраже одређују стране у спору, а у супротном седиште арбитраже је у Лондону, осим ако Арбитражни трибунал не одреди другачије. Ради избегавања сваког неспоразума посебно се наводи да ако су предузимане радње било где ван седишта арбитраже, сама арбитража и све њене наредбе и одлуке бити ће третиране у свим погледима као да су одржане и донете у седишту арбитраже. Такође, право применљиво на Арбитражни споразум и на арбитражу је право по седишту арбитраже, осим ако се другачије стране писмено не сагласе и под условом да је таква сагласност могућа по праву седишта арбитраже.

Наведени географски дуализам и фикција правног седишта посебно долази до изражаја у решавању спорова у спорту. Ради неопходне универзалности и јединствености, односно обезбеђења примене швајцарског права, Статутом CAS-а прописано је да је седиште Суда и сваког његовог арбитражног панела у Лозани, а да се поједина рочишта могу одржавати по потреби и на другим локацијама.¹¹ У случају Ad hoc одељења, посебним Арбитражним правилима за Олимпијске игре наглашено је да је седиште без обзира на локацију панела увек у Лозани, а да је Арбитража регулисана поглављем 12. Закона о међународном приватном праву државе Швајцарске.¹² Видимо да стране у спору немају могућност избора места арбитраже а самим тим и избора државе која може третирати одлуку CAS као домаћу арбитражну одлуку и имати могућност њеног преиспитивања у меритуму.

Правна основаност такве формулације, стављена је на пробу током 2000. године у оквиру аустралијског законодавства. Пред аустралијским Апелационим Судом Новог Јужног Велса¹³ поднет је захтев за преиспитивање одлуке CAS којом је решен спор поводом избора за цудо селекцију Аустралије.¹⁴ У својој пресуди аустралијски суд у навођењу чињеница ве-

¹⁰ Arbitration Rules, London Court of International Arbitration (LCIA), 2014.

¹¹ Statutes of ICAS and CAS (Code), 2013. чл. P28.

¹² Arbitration rules for the Olympic Games, ICAS, 2003. чл. 7.

¹³ Нови Јужни Велс је држава Комонвелта Аустралије на чијој је територији било место одржавања Олимпијских игара у 2000. години.

¹⁴ Arbitration CAS 2000/A/284, Award of 14 August 2000. <http://jurisprudence.tas-cas.org/sites/CaseLaw/Shared%20Documents/284.pdf>, 11.2.2014.

заних за оспорену одлуку истакао је да је жалба поднета Одељењу CAS у Сиднеју, да је прелиминарно рочиште одржано у Сиднеју, као материјално право у спору одређено је право Новог Јужног Велса, рочиште је одржано у Сиднеју, на коме је објављена и одлука. Наведеном треба додати и чињеницу да је арбитражни панел CAS-а био састављен од тројице судије држављана Аустралије, као и да су обе стране у спору биле држављани Аустралије. Аргумент одбране је био непостојање надлежности аустралијског суда услед постојања арбитражног споразума који искључује надлежност националних судова. Аустралијски суд је у потпуности подржао став одбране и одбацио захтев за укидање одлуке CAS-а. Суд је констатовао постојање арбитражног споразума.¹⁵ Као правни основ за одбијање наведеног захтева Суд није користио Њујоршку Конвенцију чији је потписник Аустралија, или федералне прописе који су имплементирали дату Конвенцију, него националне прописе Аустралије посвећене арбитражним поступцима.¹⁶ Суд је у образложењу одлуке посебно подвукао потребу разликовања правног места или седишта арбитраже од физичког места арбитраже и потребу давања предности правном седишту.¹⁷ У случају CAS-а, Суд је истакао је да: „Без обзира где је физичко место CAS арбитраже, она увек има правно место или седиште у Лозани.“¹⁸ Изнет става Суд заснива и на правном мишљењу професорице међународног приватног права и Председнице Ад хос Одељења Олимпијских игара у Атланти, Нагану и Сиднеју, Кауфман-Колер (Kaufman-Kohler), које најбоље карактерише реченица: „Игре се крећу, али правни оквир је стабилан“.¹⁹

3. АРБИТРАЖНИ СПОРАЗУМ – АРБИТРАЖНА КЛАУЗУЛА

Једно од основних начела арбитражног решавања спорова је постојање сагласности страна у спору да се решавање спора повери арбитражи а не суду дате државе. Истовремено таква сагласност је и правни основ за арбитражно решавање. Уобичајено је правило међународних арбитража да

¹⁵ Angela Raguz v Rebecca Sullivan & Ors [2000] NSWCA 240, Supreme Court of New South Wales - Court of Appeal, 2000. чл. 111. <http://www.austlii.edu.au/au/cases/nsw/NSWCA/2000/240.html>, 11.08.2013

¹⁶ M. J. Mitten, H. Opie, "“Sports Law”: Implications for the Development of International, Comparative, and National Law and Global Dispute Resolution", *Tulane Law Review*, 85, 2010. 306.

¹⁷ Angela Raguz v Rebecca Sullivan & Ors [2000] NSWCA 240, Supreme Court of New South Wales - Court of Appeal, 2000, чл. 103.

¹⁸ *Ibid.*, чл. 99.

¹⁹ *Ibid.*

таква сагласност мора бити исказана писменим путем и у пракси она је део арбитражног споразума. Национални судови имају исти став. Тако на пример, да би арбитража на тлу Швајцарске имала надлежност у датом спору, члан 178. Став 1. Федералног закона о међународном приватном праву Швајцарске захтева постојање писменог споразума или било ког облика који обезбеђује текстуалну сагласност као што је на пример телеграм, телекс, телепринтер или други начин комуникације.²⁰ Њујоршка Конвенција дефинише термин писани споразум као арбитражну клаузулу у арбитражном уговору или арбитражни уговор потписан од стране странака или садржан у размењеним писмима или телеграмима.²¹

Арбитражне клаузула на којој се заснива надлежност CAS-а појављује се у највећем броју случаја у два облика. Први, уобичајени за арбитражне поступке, представља писани уговор који се унапред закључује између учесника спортског догађаја и спортске организације која организује спортски догађај. Други, специфичнији, представља укључивање арбитражне клаузуле у опште акте спортских организација, тзв. арбитражна клаузула по позиву, као услов њиховог чланства у спорској пирамиди. До нагло повећања таквих арбитражних клаузула долази након спроведених реформи CAS у 1994. години у погледу раздвајања од ИОС и формирања ICAS, и јачања поверења спортске заједнице у независност CAS-а. Данас такве арбитражне клаузуле имају општи акти свих међународних спортских организација олимпијских спортова као и других спортова, нарочито оних признатих од стране ИОС и оних који настоје да буду део олимпијског покрета. Оба наведена облика имају једну заједничку карактеристику која представља специфичност у односу на класичне арбитраже. У питању је обавезност прихватања арбитражне клаузуле односно њено прихватања представља услов за бављење датим спортом или за присуство на датом спортском догађају. Једно од основних начела арбитражног решавања спорова је добровољност страна око избора арбитраже и добровољност одрицања од права редовне судске заштите. Посебну тежину датом проблему представља чињеница да за разлику од класичних комерцијалних спорова где су стране у спору по правилу привредна друштва, у спорту честа страна спора су спортисти наспрам међународних спортских организација. Спортисти наступају као појединци, без пратеће финансијске и стручне логистике које имају међународне спортске организације. Још већи проблем представља монопол спортског догађаја међународних спортских ор-

²⁰ Switzerland's Federal Code on Private International Law (CPIL), Umbricht Attorneys, Zurich, 1987.

²¹ Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards, UN, 1958, чл. II ст. 2.

ганизација. Прихватање арбитражне клаузуле је услов за приступ такмичењима односно бављење датим спортом.

У правној теорији повремено се поставља питање валидности уговора са обавезним прихватањем арбитражне клаузуле као основа за одрицање од права редовне судске заштите.²² Обавезно одрицање од судске заштите није производ међународних спортских организација. Најчешћи корисници такве клаузуле су привредна друштва са значајном тржишном позицијом, у својим уговорим односима према потрошачима или у уговорним односима према запосленима.²³ ²⁴ Национална законодавства, с обзиром на квантитет и специфичну суштину потенцијалних спорова те врсте и с обзиром на оптерећеност редовних судова, подстичу њихово решавање путем арбитража. Закон о спорту Републике Србије предвиђа могућност да решавање спорова, о правима којима стране у спору слободно располажу, буде поверено *Ad hoc* спортском арбитражном суду, сталном спортском суду при Олимпијском комитету Србије или Спортском савезу Србије, као и међународној спортској арбитражи у случајевима утврђеним спортским правилима надлежног међународног спортског савеза.²⁵

У погледу одлука CAS-а најбитнија је пракса Врховног суда Швајцарске као суда седишта арбитраже. Швајцарско арбитражно право, које се традиционално сматра пријатељски наклоњено арбитражама, усваја и низ другачијих поступања у односу на одлуке CAS-а. Једно од таквих приступа је прихватање валидности такозване „арбитражне клаузуле по позиву“. Тако на пример, Суд у пресуди из 2012. године истиче да арбитражни споразум мора бити у форми која је прописана чланом 178. став 1. Федералног закона о међународном приватном праву, „али да Суд са ‘благонаклоношћу’ разматра уговорну природу спортске арбитраже у правцу убрзавања решавања спора од стране специјализованог арбитражног трибунала који даје довољне гаранције

²² Тако на пример у правној теорији и пракси САД валидност обавезне арбитражне клаузуле у односу према „слабијој“ уговорној страни је једно од најспорнијих питања. А. Pinna, "The Trials and Tribulations of the Court of Arbitration for Sport - Contribution to the Study of the Arbitration of Disputes concerning Disciplinary Sanctions", *The International Sports Law Journal*, 1-2, 2005.

²³ J. R. Sternlight, "Panacea or Corporate Tool? Debunking the Supreme Court's Preference for Binding Arbitration", *Washington University Law Review*, 74/3, 1996. 637.

²⁴ Тако на пример Епштајн (Epstein) констатује да у САД у области радног законодавства уговори који садрже обавезну арбитражну клаузулу нису необичајена појава. Анализирајући могућност да таква клаузула може представљати повреду права радника и евентуалну повреду уставног права на судску заштиту, аутор истиче став праксе Врховног суда да се појединац моће одрећи својих уставних права. А. Epstein, "Alternative Dispute Resolution in Sport Management and the Sport Management Curriculum", *Journal of legal aspects of sport*, 12/3, 2002. 161.

²⁵ Закон о спорту, (Сл. гласник РС бр. 24/11), 2011. чл. 51.

независности и непристрасности, као што је случај са CAS.²⁶ У пресуди из 2009. године јасно се наводи да „Федерални Суд сматра валидним опште позивање на арбитражну клаузулу садржану у Статуту Федерације“.²⁷

4. ИЗБОР АРБИТАРА

Аутономија страна у спору класичних арбитража подразумева право страна на предлагање заједничког или свог арбитра у зависности од бројности предвиђеног панела. Такво предлагање подлеже и одобравању од стране надлежног органа арбитражног тела. Приликом одобравања односно бирања арбитра у случају када не постоји сагласност страна око избора арбитра или у случају избора трећег арбитра код трочланих панела, надлежни орган арбитражног тела узима у обзир држављанство, боравиште и друге параметре у погледу држава странака, као и доступност и способност арбитра да спроведе арбитражни поступак у складу са прописаним правилима.²⁸

Арбитражни поступак испред CAS-а поседује извесне специфичности. Пре свега избор страна у спору испред Редовног или Жалбеног одељења је сведен на затворену листу арбитра, у смислу да стране не могу предложити лица ван дате листе. Сачињавање листе је у надлежности ICAS-а.²⁹ Основни критеријуми за избор арбитра су правно образовање, призната компетентност у области спортског права или међународних арбитража, генерално познавање спорта, знање најмање једног службеног језика.³⁰ ICAS је дужан при избору арбитра води рачуна о континенталној заступљености арбитра као и о заступљености различитих правних култура.³¹

Разлог наведене специфичности произилази из специфичности спорта и његовог непознавања од стране опште правне популације. Видели смо да

²⁶ 4A_428/2011, Arrêt du 13 février 2012, Tribunal Federal - Ire Cour De Droit Civil, 2012. чл. 3.2.3. http://www.polyreg.ch/d/informationen/bgeunpubliziert/Jahr_2011/Entscheide_4A_2011/4A.428_2011.html, 12.4.2014.

²⁷ 4A_358/2009, Urteil vom 6. November 2009, Bundesgericht - I. Zivilabteilung, 2009. Navedena presuda navodi i više drugih presuda sa istim stavom. http://www.polyreg.ch/d/informationen/bgeunpubliziert/Jahr_2009/Entscheide_4A_2009/4A.358_2009.html, 15.5.2014.

²⁸ Видети на пример: Arbitration Rules, International Chamber of Commerce (ICC), 2012, чл. 12. и 13.

²⁹ Statutes of ICAS and CAS (Code), 2013, чл. C6.

³⁰ *Ibid.*, чл. C14.

³¹ *Ibid.*, чл. C16. Актуелна листа броји 299 арбитра и то 23 из Африке, 43 из Северне Америке, 6 из Централне Америке и Кариба, 15 из Јужне Америке, 29 из Азије, 27 из Океаније и 156 из Европе. List of CAS Arbitrators per nationality, <http://www.tas-cas.org/arbitrators> 20.10.2014.

је идеална комбинација арбитра знање спортског права и међународне арбитраже, што је данас тешко постићи. У пракси приметна је ситуација преовлађивања афирмисаних стручњака арбитражног права или судија редовних државних судова који се у току своје каријере окрећу ка спортском праву. Биографија првог и дугогодишњег председника CAS-а Кéба Мбауе говори у прилог наведене ситуације.³²

Основна предност оваквог начина избора арбитра је стварање униформности решавања спорова у спорту, поготово у времену док спортско право не добије значајније место у правничком едукативном процесу. Примедбе против таквог приступа, у правцу стварања елитне групе правника који једино могу решавати дате спорове³³ и евентуалних злоупотреба, не треба занемарити. Улога ICAS-а је и праћење рада арбитра и право њихове замене услед активности супротних постојећим прописима.

Наведена специфичност практично посматрана у својој завршници не представља суштинску разлику у односу на класичне арбитраже, јер се и код њих слобода странака у предлагању арбитра подвргава одобрењу од стране надлежног тела. Много је важнија следећа специфичност која може довести у питање и саму природу арбитражног процеса CAS. У случају Ad hoc Одељења при значајним спортским догађајима стране у спору не могу бирати арбитра, него то чини Председник Ad hoc Одељења са Специјалне листе арбитра која представља ужи скуп Опште листе арбитра.³⁴ Наведена проблематика била је предмет разматрања и Врховног суда Швајцарске као крајње инстанце у решавању спорова у спорту. У пресуди из 2003. године³⁵ Суд је, између осталог, истакао да је наведено рестриктивно решење уобичајено за корпоративне институције и које оправдава изразита техничка природа спора и потреба специјализације арбитра. Суд је, посебно нагласио да је досадашња пракса суда суочавања са датим проблемом увек водила његовом неосуђивању и да је потребно наставити са таквом праксом.³⁶

³² Кéба Мбауе (1924-2007) је био Председник CAS од оснивања 1984. године до своје смрти. Био је члан ИОС-а скоро тридесет година и његов Потпредседник у два мандата. Кéба Мбауе је био судија Међународног суда правде од 1982. до 1991. године и његов Потпредседник од 1987. до 1991. године. Такође је био први председник Врховног суда Сенегала, током осамнаест година. Након пензионисања у ICJ, изабран је за председника Уставног савета Сенегала. Press Release 2007/15, ICJ, 2007 <http://www.icj-cij.org/presscom/index.php?pr=1915&pt=1&p1=6&p2=1> 27.11.2013

³³ L. Reilly, "Introduction to the Court of Arbitration for Sport (CAS) & the Role of National Courts in International Sports Disputes", *Journal of Dispute Resolution*, 1, 2012. 65.

³⁴ Arbitration rules for the Olympic Games, ICAS, 2003, чл. 2. и 11.

³⁵ 4P.267/2002, Arrêt du 27 mai 2003, Tribunal Federal - Ire Cour De Droit Civil, 2003. http://www.polyreg.ch/d/informationen/bgeunpubliziert/Jahr_2002/Entscheide_4P_2002/4P.267_2002.html, 4.3.2014.

³⁶ *Ibid.*, чл. 3.3.3.2.

5. ПОВЕРЉИВОСТ

Једна од значајних предности класичних арбитража је поверљивост која се гарантује странама у спору, осим ако се не усагласи другачије. Сама природа комерцијалних спорова, који настају из пословних односа, налаже потребу тајности и решавања спора у уском кругу без уплитања јавности. Критичари арбитражног решавања спорова као последицу таквог поступања наводе непостојање јавне арбитражне праксе и могуће различито решавање истих врста спорова.

CAS наведеном питању приступа у два нивоа. На првом, у односу на Редовно одељење, прописује се опште правило да одлука неће бити објављена осим ако другачије не одлуче све стране у спору или Председник одељења.³⁷ Овакво решење подудара се намером да Редовно одељење има улогу класичне арбитраже у чијој су надлежности комерцијални спорови. На другом нивоу, у погледу Жалбеног одељења и Ad hoc Одељења, CAS усваја другачије решење. Одлука у целини или у виду саопштења за јавност може бити публикована, осим ако стране у спору одлуче другачије. У том случају и остали елементи судског досијеа остају поверљиви.³⁸ Последица оваквог решења је знатан број објављених одлука CAS. Сама природа спорова у спорту условљава постојање интереса јавности бар за једну страну у спору. На тај начин задњих деценија ствара се значајан извор спортског права који доводи до даље хармонизације друштвених односа у спорту.

6. ПРИВРЕМЕНЕ МЕРЕ

Могућност одређивања привремених мера којима би се привремено регулисали спорни друштвени односи до момента доношења одлуке поводом датог спора заједничка је карактеристика редовног судства и арбитражног начина решавања спорова. Основна разлика је у брзини реаговања, и то у корист арбитражног решавања, чија флексибилна природа омогућава испуњење специфичних интереса страна у спору. Основна функција привремених мера је оправдано одржавање постојећег стања, односно спречавање доношења неповратне штете за једну од страна у спору до момента доношења одлуке у спору.

Специфичност CAS-а, која битно доприноси ефикасности и квалитету решавања спора, је рана могућност употребе привремених мера у односу на класичне арбитраже. Најчешћа опција у погледу класичних арбитража

³⁷ Statutes of ICAS and CAS (Code), 2013, чл. P43.

³⁸ *Ibid.*, чл. 59.

је могућност одређивања привремених мера тек након формирања арбитражног панела.³⁹ Један од разлога за поменуто поступање је непостојање забране странама у спору обраћања надлежним редовним судовима за установљавање привремених мера.⁴⁰ У случају CAS-а, Статутом је посебно наглашено да су стране у спору постизањем сагласност око арбитражног решавања спора одрекли права тражења привремених мера од стране државних тела или трибунала.⁴¹ У погледу CAS-а, предвиђени су механизми примене привремених мера и пре него што је дати панел оформљен. Чланом 37. Статута предвиђено је да захтев за привременим мерама може бити поднет већ када су сви унутрашњи правни лекови против дате одлуке исцрпљени. Наредбу о привременим мерама може донети Председник надлежног Одељења, пре него што захтев упути Панелу, или сам Панел након пријема захтева.⁴² За поступање по захтеву за установљавање привремених мера предуслов је да дата материја припада надлежности CAS-а.⁴³ Уколико тражилац привремених мера не поднесе захтев за покретање арбитражног поступка у року од десет дана од дана подношења захтева, процедура за доношење привремених мера се прекида односно већ установљена мера се поништава.⁴⁴

Правилном и правовременом применом привремених мера CAS је у стању да спречи наступање штетних последица које се касније не могу адекватно исправити. Природа спортских такмичења не дозвољава дуготрајна одлагања, и привремене мере имају за функцију омогућавање арбитрама да несметано спроведу прописану процедуру. Статут CAS-а не одређује врсте привремених мера али зато јасно прописује критеријуме за њихово доношење.⁴⁵ Пре свега је у питању неопходност њиховог доношења из разлога да тражилац може претрпети ненадокнадиву штету,

³⁹ Видети на пример: Arbitration Rules, London Court of International Arbitration (LCIA), 2014, чл. 25; Закон о арбитражи, (Сл. гласник РС бр.46/06), 2006. чл. 31.

⁴⁰ Arbitration Rules, International Chamber of Commerce (ICC), 2012, чл. 28. ст. 2; Arbitration Rules, London Court of International Arbitration (LCIA), 2014, чл. 25.3; Закон о арбитражи, 2006, чл. 15. ст. 1.

⁴¹ Statutes of ICAS and CAS (Code), 2013, чл. 37. ст. 3.

⁴² Слична, али ипак потенцијално спорија решења, су позната и код других класичних арбитража. Тако на пример у случају ICC уколико страна у спору не жели да чека формирање арбитражног панела може да поднесе захтев за именовање посебног арбитра за решавање искључиво по захтеву за привременим мерама. Председник Суда именује даог арбитра у што је могуће краћем року а који би у уобичајеним условима требао да буде најдуже два дана. Arbitration Rules, International Chamber of Commerce (ICC), 2012, чл. 28. и 29., као и Appendix V чл. 2.

⁴³ Statutes of ICAS and CAS (Code), 2013, чл. P37. ст. 4.

⁴⁴ *Ibid.*, чл. P37 ст. 6.

⁴⁵ *Ibid.*, чл. P37 ст. 5.

вероватноћа за решавање спора у његову корист тражиоца и да његови интереси превазилазе противникове. Ближе дефинисање наведених критеријума се може наћи у арбитражној пракси CAS.⁴⁶ Терет доказивања наведеног је на страни тражиоца привремених мера.⁴⁷ Анализирајући праксу CAS-а можемо уочити да су најчешће привремене мере које се захтевају од суда одлагање извршења оспорених одлука. Одлагање извршења је практично једини облик који Статут индиректно помиње и то у оквиру могућих елемената жалбе,⁴⁸ док арбитражна пракса CAS-а одлагање извршења изричито подводи под привремене мере.⁴⁹ Од осталих облика изречених привремених мера посебну пажњу привлачи Наредба Ad hoc Одељења на Олимпијским играма у Солт Лејку (Salt Lake) у циљу обезбеђења доказа. Наредба Одељења се састојала у обавезивању одређених лица (спортских судија) да не смеју напустити Олимпијско насеље пре него што Одељење не утврди потребне чињенице у вези спорне доделе медаља.⁵⁰

Битно је напоменути да CAS, као облик међународне арбитраже, може тражити од националних судова извршење својих привремених мера. У питању су мере које не могу извршити саме међународне спортске организације или се не могу извршити добровољно. CAS неће имати тешкоћа за извршење привремених мера на територији државе седишта јер Савезни закон о приватном међународном праву Швајцарске предвиђа такву мо-

⁴⁶ Арбитражна пракса даје ближе одређивање наведених критеријума у виду такозваних „тестова“ чији се захтеви морају испунити да би дошло до установљавања привремених мера од стране CAS-а. *Тест ненадокнадиве штете* представља обавезу подносиоца да демонстрира да тражене мере су неопходне ради његовог обезбеђења од штете или ризика које је немогуће или врло отежано уклонити или исправити у каснијој фази. *Тест изгледа на успех* захтева обавезу подносиоца да демонстрира своје разумне изгледе на успех у спору. *Тест баланса погодности* захтева обавезу подносиоца да демонстрира да ће штета или непогодности које ће претрпети од одбијања тражених привремених мера бити веће него штета или непогодности које ће претрпети од друге стране уколико се усвоје привремене мере. Код поменутог баланса погодности арбитражна пракса захтева да у случају антидопинг спорова Панел мора водити рачуна и о јавном интересу у борби против допинга. Arbitration CAS 2007/A/1370 Order, Order on provisional measures of 10 December 2007. 3. <http://jurisprudence.tas-cas.org/sites/CaseLaw/Shared%20Documents/1370,%201376-O.pdf>, 23.8.2014.

⁴⁷ Видети на пример: Arbitration CAS 2008/A/1621, Order of 27 August 2008. чл. 2. <http://jurisprudence.tas-cas.org/sites/CaseLaw/Shared%20Documents/1621-O.pdf>, 25.12.2014.

⁴⁸ Захтев за одлагање извршења одлуке против које је изјављена жалба, са наведеним разлозима може се предати Суду заједно са самом жалбом. Statutes of ICAS and CAS (Code), 2013, чл. P48.

⁴⁹ Arbitration CAS 2003/O/486, Preliminary award of 15 September 2003. <http://jurisprudence.tas-cas.org/sites/CaseLaw/Shared%20Documents/486.pdf>, 14.9.2014.

⁵⁰ Arbitration CAS ad hoc Division (O.G. Salt Lake City) 02/004, Order of 14 February 2002. <http://jurisprudence.tas-cas.org/sites/CaseLaw/Shared%20Documents/OG%2002-004.pdf>, 25.1.2014.

гућност.⁵¹ Извршења ван територије Швајцарске су условљена надлежним националним законодавствима. Тако на пример законодавство Немачке овлашћује домаће судове да извршавају наредбе за спровођење привремених мера арбитражних тела чак и кад имају седишта ван Немачке.⁵² Законом о арбитражи Републике Србије право подношења захтева за доношење привремених мера даје странкама и у случајевима када се споразум о арбитражи односи на арбитражу „чије је место у другој држави“.⁵³

7. AD HOC ОДЕЉЕЊА

Правила понашања којима је регулисано образовање и деловање CAS Ad hoc одељења садржана су пре свега у Арбитражним правилима Олимпијских игара.⁵⁴ Наведена правила се у својој основи примењују и на друге значајне спортске догађаје али у форми посебно донетог прописа за дати догађај, са извесним изменама.⁵⁵ Осим Олимпијских игара (од 1996.) Ad hoc одељења CAS формирају се и за Игре Комонвелта (од 1998.), UEFA европски Куп (од 2000.), FIFA Светски Куп (од 2006.) и Азијске игре (од 2014. године).

Ad hoc одељење које ће решавати спорове у вези датог спортског догађаја образује ICAS. Одељење се образује за период од десет дана уочи датог спортског догађаја. ICAS формира и објављује Специјалну листу арбитра Ad hoc одељења а на основу опште Листе арбитра. Председника и заменика председника бира ICAS у оквиру својих чланова. Канцеларије Ad hoc одељења се налазе у месту одржавања спортског догађаја. За наста-

⁵¹ Switzerland's Federal Code on Private International Law (CPIL), Umbricht Attorneys Zurich, 1987, чл. 183. ст. 2.

⁵² I. Blackshaw, "ADR and Sport: Settling Disputes Through the Court of Arbitration for Sport, the FIFA Dispute Resolution Chamber, and the WIPO Arbitration & Mediation Center", *Marquette Sports Law Review*, 24/1, 2013. 13.

⁵³ Закон о арбитражи, 2006, члан 15. ст. 2.

⁵⁴ Arbitration rules for the Olympic Games, ICAS, 2003.

⁵⁵ Тако на пример у погледу Азијских олимпијских игара разлика у односу на поменута Арбитражна правила Олимпијских игара је у погледу надлежности Ad hoc одељења, јер покрива само спорове које настану на територији државе места одржавања и у временском периоду одржавања Игара. Arbitration rules for the XVII Asian Games in Incheon, ICAS, 2014. У погледу FIFA Светског купа разлика постоји и у погледу правила да је поступак испред Ad hoc одељења ослобођен трошкова. Ослобађање је предвиђено само за жалбени поступак против одлука CAS-а. (члан 23. ст. е.) Такође, и временски лимит за доношење одлуке је померен са 24 часа на 48 часова. (члан 19.) Најважнија разлика је у погледу надлежности Ad hoc одељења, јер она обухвата само спорове који су произашли из финалног дела такмичења у складу са ограничењима FIFA Статута у погледу надлежности CAS-а (члан 1.) Arbitration rules for the 2014 FIFA World Cup Brazil - final round, ICAS, 2014.

ле спорове Председник формира Већа, у чијем саставу се налазе по три арбитра, или њихово решавање поверава арбитру појединцу. Председник, Заменик председника и сви арбитраи су дужни да буди непрекидно доступни и присутни за време трајања спортског догађаја.

Надлежност *Ad hoc* одељења је одређена Олимпијском повељом⁵⁶ – сваки спор који настане поводом или у вези са Олимпијским играма, и Арбитражним правилима Олимпијских игара⁵⁷ – сваки спор који настане током Олимпијских игара или у периоду од десет дана пре свечаног отварања Игара. На овај начин редукован је број потенцијалних спорова. Наведена правила на први поглед не изазивају недоумице, али у пракси су постојале одређене дилеме. Увођење поменутог елиминаторног временског критеријума отворило је питање тачног датума настанка датог спора. Значајно је погледати став арбитражне праксе CAS-а, која је временом претрпела суштинске измене. Све до 2014. године *Ad hoc* одељења су заступале став да је време настанка спора датум подношења захтева за решавање спора испред *Ad hoc* одељења а у периоду од десет дана пре свечаног отварања Игара и пре истека рока од 21 дан за подношење захтева предвиђеног процедуром испред Жалбеног одељења. Такав став је посебно изнет у одлуци *Ad hoc* одељења за Зимске Олимпијске игре у Турину речима да: „чак и када је оспорена одлука донета и пре периода од десет дана пре Свечаног отварања, немогуће је рећи да је спор настао пре него што је жалилац одлучио да се жали и да попуни обавештење о жалби.“⁵⁸ *Ad hoc* одељење за Зимске Олимпијске игре у Сочију 2014. године прави заокрет у погледу датог питања и истиче да: „Датум настанка спора не може бити, сам за себе, датум подношења захтева за решавање спора. Јасно је да спор настаје пре формалног подношења захтева трибуналу. Другачије, сваки захтевани временски оквир за време настанка спора неће имати корисно значење.“⁵⁹ *Ad hoc* одељење иде и корак даље, и истиче да није уверено правним резонавањем усвојеним у Шулер случају, и сматра да такво закључивање води проширењу надлежности Одељења ван прецизних временских оквира прописаних Арбитражним правилима.⁶⁰ По мишљењу Одељења спор настаје датумом доношења одлуке којом је страна у спору незадовољна.⁶¹

⁵⁶ Olympic Charter, IOC, 2013. чл. 61. ст. 2. .

⁵⁷ Arbitration rules for the Olympic Games, ICAS, 2003, чл. 1.

⁵⁸ Arbitration CAS ad hoc Division (OG Turin) 06/002, Award of 12 February 2006. чл. 1. Одлука је позната као Шулер (Schuler) случај. <http://jurisprudence.tas-cas.org/sites/Case-Law/Shared%20Documents/OG%2006-002.pdf>, 21.3.2014.

⁵⁹ Arbitration CAS Ad hoc Division (O.G. Sochi) OG 14/03, Court of Arbitration for Sport, 2014. чл. 5.21. http://www.tas-cas.org/fileadmin/user_upload/DOC.pdf, 5.2.2014.

⁶⁰ *Ibid.*, чл. 5.26 и 5.27.

⁶¹ *Ibid.*, чл. 5.28.

Ипак, најзначајнија специфичност Ad hoc одељења представља рок за решавање спора. У случају Олимпијских игара редовни рок за решавање спора је 24 часа од пријема захтева. Тај рок може бити продужен у изузетним околностима од стране Председника Ad hoc одељења.⁶² У случају Ad hoc одељења при Светском првенству у фудбалу, рок за решавање спора је 48 сати од пријема захтева.⁶³ Може се поставити питање оправданости строгих временских лимита у погледу процедуре CAS и могућности страна у спору да квалитетно припреме своје активности. Наведене рестрикције права обе стране у спору учињене су због специфичности и потреба брзине решавања спортских спорова нарочито када је питању узастопни временски континуитет одржавања такмичења, као што је случај са Олимпијским играма или другим значајним спортским такмичењима.

8. ЗАКЉУЧАК

Све наведене карактеристике поступка испред CAS-а као арбитражног тела представљају мање или веће специфичности у односу на класичне арбитражне поступке. У питању су поменута обавезна клаузула о прихватању надлежности, непостојање избора арбитра и права арбитраже, забрана обраћања редовним судовима за успостављање привремених мера, објављивање одлука, као и рок од 24 часа за примену прописане процедуре и доношење одлуке. Наведене специфичности у комбинацији са чињеницом да данас није тешко бранити став да спортиста који жели да учествује на такмичењима и да се бави датим спортом у оквиру дате међународне спортске федерације, нема слободу избора при закључивању арбитражног споразума, односно да неприхватање надлежности CAS-а практично значи престанак бављења датим спортом, на први поглед представљају значајан проблем. У области уговорног права, неједнаке преговарачке снаге уговорних страна, разни облици притисака који произилазе из монополског положаја једне од уговорних страна или другачије речено - непостојање могућности избора једне уговорне стране могу представљати основ за непризнавање и поништавање уговора. Ипак, данас тежиште наведеног проблема у његовој практичној примени се помера на поље постојање једног другог битног начела арбитражног поступка – независности арбитраже. Прихвата се чињеница да је једна страна у спору „слабија“ страна, да практично нема могућност суштинског избора, али њен пристајак на одрицање од права редовне судске заштите мора бити праћен по-

⁶² Arbitration rules for the Olympic Games, ICAS, 2003, чл. 18.

⁶³ Arbitration rules for the 2014 FIFA World Cup Brazil - final round, ICAS, 2014, чл. 19.

стојањем независног тела које ће решити дати спор. Разлози и интереси државе за такво поступање су првенствено оптерећеност судова али и свест да за поједине специјализоване спорове редовни судски пут није нај-ефикасније решење. По мишљењу међународне спортске заједнице, наведене специфичности не представљају ограничавање права страна у спору, него су уведене „у интересу спортиста и спорта“.⁶⁴ Применом наведених специфичних решења а нарочито успостављањем специфичног арбитражног тела које одмах по настанку спора и на самом месту спора у року од 24 часа доноси одлуку којом се решава спор, постижу се два битна циља међународне спортске заједнице. Први, спортски догађај се може наставити без спорне ситуације и други, права спортиста су заштићена без мешања националних судова.

У пракси најважнија потврда, долази од Врховног суда Швајцарске као надлежног суда седишта међународне арбитраже, који је једини национални суд који под одређеним условима може преиспитивати одлуку CAS. У пресуди Лазутина и Данилова против ИОС, FIS и CAS⁶⁵ у погледу Ad hoc одељења CAS-а, Суд јасно истиче предности усвојених решења и износи следећи став:

„У такмичарском спорту, посебно Олимпијским играма, од виталне важности за спортисте и редовно одвијање догађаја, да спорови буду решени брзо, једноставно, флексибилно и јефтино од стране стручњака у погледу како правних тако и спортских питања. Идеја листе арбитра, коришћена од страна CAS, поможе остварењу наведених циљева. Посебно захваљујући стварању Ad hoc одељења, омогућено је странама у спору да добију одлуку брзо, а на основу саслушања предузетих од лица са правном обуком и признатим знањем у области спорта уз заштиту својих права на правичан поступак. Такође, како су CAS арбитраи редовно информисани о развоју спортског права и арбитражној пракси CAS, дати систем, који такође помаже елиминацији проблема у вези међународне природе многих спортских спорова, обезбеђује конзистентност у доношењу одлука.“⁶⁶

⁶⁴ Arbitration rules for the Olympic Games, ICAS, 2003, чл. 1.

⁶⁵ 4P.267/2002, Arrêt du 27 mai 2003, Tribunal Federal - Ire Cour De Droit Civil, 2003. http://www.polyreg.ch/d/informationen/bgeunpubliziert/Jahr_2002/Entscheide_4P_2002/4P.267_2002.html, 4.3.2014.

⁶⁶ *Ibid.*, чл. 3.3.3.2.

*M.Sc Miloš B. Galantić, Head of the Regional Department
of the Tax Administration in Novi Sad
Ministry of Finance
Republic of Serbia*

Specifics of the Court of Arbitration in Sport as an International Arbitration Body

Abstract: *The Court of arbitration in sport represents an arbitral body whose task is to resolve the most significant disputes in the international community, within the autonomy of sport. With its adaptation to the contemporary system of sovereign states, by applying the classical principles of arbitration, with some degree of correction due to the specificity of sport, as well as the application of appropriate norms of international public law, achieved a situation that arbitration decisions of the Court are final. Despite its importance in the international community, domestic legal theory does not pay adequate attention to the above phenomenon. The task of this paper is to draw attention of the wider legal population to the existence of the Court of Arbitration in Sport, as well as pointing out the specifics of the Court of Arbitration in Sport to those skilled in classic commercial arbitration. Smaller or greater variations from the classical principles of commercial arbitration are conditioned by the specificity of social relations in sport. The focus of the analysis is placed primarily on issues of the legal fiction of arbitral tribunal seat, mandatory clause of acceptance of jurisdiction, the existence of the closed list of arbitrators and the lack of choice of arbitrators in the case of Ad hoc divisions, prohibition of addressing to the ordinary courts to establish a temporary measures and exclusive jurisdiction of CAS in a given matter, the publication of arbitral awards and 24-hour deadline for the application of the prescribed procedures and decision-making in the case of Ad hoc divisions.*

Key words: *The Court of arbitration in sport (CAS), alternative dispute resolution, dispute resolution by arbitration, sports law*

Датум пријема рада: 06.04.2015.